

IBD* en je gezondheid: samen door weer en wind

Een gids om te leren omgaan
met deze chronische aandoening

*IBD, Inflammatory Bowel Disease

Leven met IBD: dat is vaak wisselvallig weer...

De ziekte van Crohn en colitis ulcerosa zijn aandoeningen van het spijsverteringsstelsel die een invloed hebben op het hele lichaam.¹

In België lijden naar schatting meer dan 80.000 mensen aan de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa, en dit aantal neemt toe met een verwachte verdere stijging in de komende jaren².

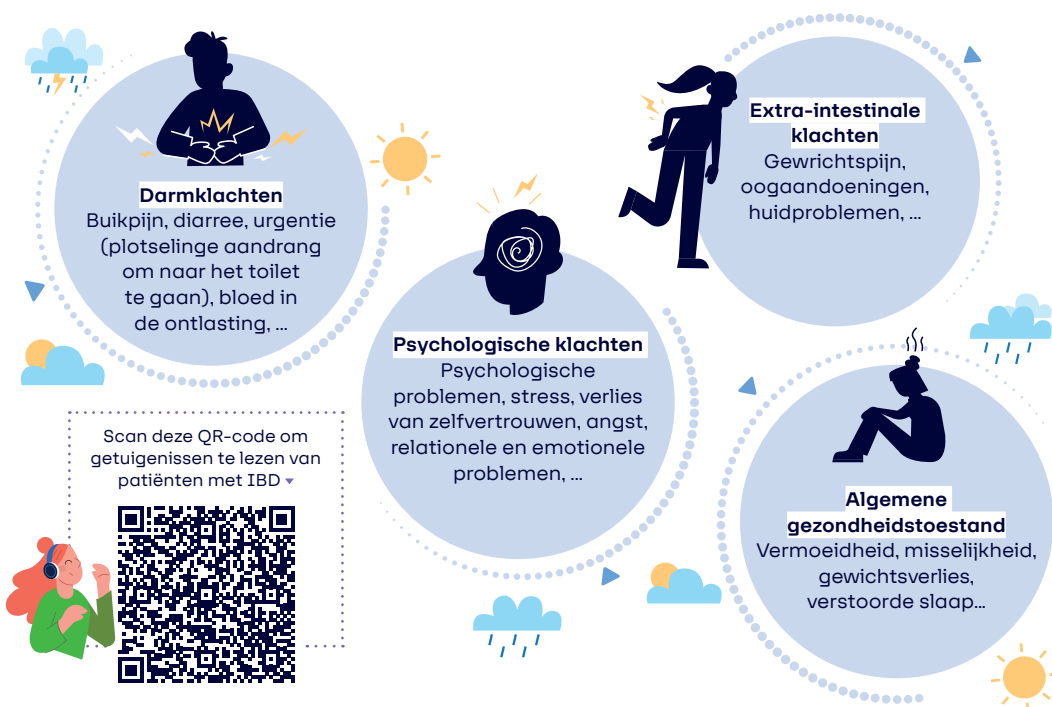
Elke diagnose vereist een aangepaste behandeling en regelmatige opvolging door een multidisciplinair team.

Beide ziekten ontstaan door een ontregeling van het immuunsysteem en worden gekenmerkt door een ontsteking van de wand van het spijsverteringskanaal.

Dit uit zich in opflakkeringen of opstoten waarbij de ontstekingen meestal erger worden, gevolgd door periodes waarin de klachten gedeeltelijk of zelfs helemaal verminderen.

De symptomen beperken zich niet alleen tot het spijsverteringsstelsel, maar kunnen het gehele lichaam beïnvloeden en gevolgen hebben voor de mentale gezondheid.

Al deze symptomen, in combinatie met het chronische en onvoorspelbare karakter van IBD, hebben een aanzienlijke impact op de levenskwaliteit van de patiënten³.

... op zoek naar rustiger weer: zelf de controle in de hand nemen

Om meer controle te hebben over de onvoorspelbaarheid van IBD, is een regelmatige monitoring en opvolging vereist. Dit kan helpen om je levenskwaliteit op langere termijn te verbeteren^{4,5}. Net zoals bij weersvoorspellingen kunnen metingen worden verricht om mogelijke problemen te voorspellen die het dagelijkse leven kunnen verstoren. Er bestaan hulpmiddelen om de evolutie van jouw ziekte op te volgen en veranderingen te detecteren nog voordat symptomen optreden^{4,5}.

Aangezien iedere patiënt een unieke ervaring heeft met IBD, is het essentieel om samen met jouw multidisciplinaire IBD team een behandelingsplan op te stellen en dit zorgvuldig op te volgen.

Door de signalen van je IBD te leren herkennen, zelfs bij afwezigheid van symptomen, kan je beter voorbereid zijn op opstoten en het risico op complicaties verkleinen^{4,5}.

Laten we de temperatuur opnemen. Wist je dat?

4 op de 10 personen met IBD er niet in slagen hun ziekte optimaal onder controle te houden, wat hun fysieke gezondheid en levenskwaliteit beïnvloedt⁶.

Door je ziekte nauwkeurig en regelmatig op te volgen, kan je arts een duidelijk beeld krijgen van je gezondheidstoestand, de behandeling aanpassen waar nodig en zo proberen een betere controle over je ziekte te verkrijgen.

¹ Zhang YZ, et al. World J Gastroenterol. 2014 Jan 7;20(1):91-9 ² Kaplan GG, et al. Nat Rev Gastroenterol Hepatol. 2021 Jan;18(1):56-66 ³ Ghosh S, et al. Inflamm Bowel Dis. 2017 Mar;23(3):333-340

⁴ Turner, Dan et al. Gastroenterology. 2021 Apr;160(5):1570-1583. ⁵ Le Berre, Catherine et al. Gastroenterology. 2022 Apr;162(5):1424-1438. ⁶ Verstockt et al. Clinical parameters of STRIDE-II leading to adjustment in monitoring or therapy in IBD patients – results from the Belgian cohort of the IBDPODCAST study – Abstract presented at BWGE 2024

Verlicht de mist rondom je IBD

STAP 1

Bepaal je doelen voor behandeling en verbetering^{4, 5}

Elke patiënt ervaart de ziekte anders ...

... laten we samen een actieplan opstellen om je levenskwaliteit concreet te verbeteren

Samen met je IBD zorgteam (arts, verpleegkundige, psychologen, diëtisten, etc.) is het belangrijk om duidelijke doelen te stellen en op die manier je aandoening succesvol aan te pakken. Als de ziekte niet goed onder controle is, neemt het risico op ernstige problemen toe, zoals het erger worden van symptomen, de noodzaak van een operatie of een verhoogd risico op bepaalde soorten kanker^{4, 5}.

Door specifieke doelen te stellen, wordt het mogelijk de doeltreffendheid van behandelingen te evalueren met behulp van monitoringtools. **Als deze doelen binnen een redelijke termijn niet worden bereikt, kan een verandering van behandeling of dosisaanpassing worden overwogen.** De uitgevoerde onderzoeken zijn afhankelijk van de gestelde doelen en evolueren in de loop van de tijd^{4, 5}.

Korte termijn

Verlichting of eliminatie van symptomen zoals buikpijn, misselijkheid, diarree, gewrichtspijn ...

Middellange termijn

Het doel is om de ziekte onder controle te houden, de perioden van vermindering van klachten te verlengen en te voorkomen dat ontstekingen opnieuw verergeren.

In vele gevallen kan klinische remissie worden bereikt door een stabilisatie van biomarkers (**fecale calprotectine, C-reactief proteïne**)⁷.

Wat zijn mijn doelen?

Mijn dagelijkse doelen tellen ook mee!

Bepaal hier uw persoonlijke doelen en bespreek deze met uw arts.

Korte termijn (bv. deelname aan een yoga les)

.....

.....

.....

Middellange termijn (bv. op restaurant gaan met vrienden)

.....

.....

.....

Lange termijn (bv. langere reis maken met de familie)

.....

.....

.....

Lange termijn
Streven naar **mucosale heling**

Mucosale heling betekent dat er geen ontsteking van het darmslijmvlies (mucosa) zichtbaar meer is, waardoor deze zich kan herstellen. Dit leidt tot een merkbare verbetering van de levenskwaliteit en voorkomt verdere complicaties. Hoewel alles in het werk wordt gesteld om deze mucosale heling te bereiken, kan dit niet bij alle patiënten worden gegarandeerd⁸.

⁷ Chang S, et al. World J Gastroenterol. 2015 Oct 28;21(40):1 1246-59

⁸ Neurath MF, et al. Gut. 2023 Nov;72(11):2164-2183

STAP 2

Monitoringtools: de barometer van je gezondheid

Regelmatige onderzoeken helpen zowel jezelf als je multidisciplinair IBD team om je gezondheidstoestand beter te begrijpen en je behandeling proactief aan te passen op basis van je therapeutische doelen. Meer of minder invasief en vaak complementair, dit zijn de verschillende methoden voor het monitoren van IBD.^{4,5,7}

Zelfevaluatie

Jij weet als geen ander hoe je je voelt. Daarom is het belangrijk om ook zelf stil te staan bij je fysieke toestand, psychologisch welzijn en de doeltreffendheid van je behandeling.

Achteraan in deze brochure vind je een korte vragenlijst die je hierbij kan helpen. Neem die gerust mee naar je volgende consultatie en bespreek je antwoorden met je arts of IBD-verpleegkundige.

Biomarker-analyse

Om tekenen van ontsteking vast te stellen, kunnen biomarkers worden geanalyseerd. Via een stoelgangstaal kan *fecale calprotectine** worden gedetecteerd en via een bloedafname *C-reactief proteïne*. Een verhoogde aanwezigheid van deze biomarkers kan erop duiden dat je ziekte niet volledig onder controle is.

*Deze test is niet terugbetaald voor patiënten met colitis ulcerosa, en slechts 2 keer per jaar terugbetaald voor patiënten met de ziekte van Crohn.

Endoscopische controle

Inwendig onderzoek van de darm om ontsteking en mucosale heling te evalueren en soms ook om tijdens de coloscopie eventuele voorlopers van darmkanke op te sporen.

Beeldvorming (MRI, CT-scan, echografie)

MRI en CT-scans kunnen gebruikt worden om jouw ziekteprogressie te beoordelen en complicaties zoals vernauwingen (stenoses), fistels en abcessen op te sporen.

Daarnaast is echografie een niet-invasieve techniek die steeds vaker wordt ingezet om de evolutie van jouw ziekte en het effect van de behandeling op regelmatige basis te monitoren.

Zelfevaluatie

Test: Datum: / /

Biomarker-analyse

Test: Datum: / /

Endoscopische controle

Test: Datum: / /

Beeldvorming (MRI, CT-scan, echografie)

Test: Datum: / /

Test: Datum: / /

STAP 3

De behandelingen: omgaan met IBD door weer en wind^{9,10}

Na het beoordelen van jouw resultaten, kunnen we samen bekijken welke behandelingen mogelijk zijn. Er zal een behandeling voorgesteld worden die je zoveel mogelijk comfort zal bieden en je zal helpen om je therapeutische doelen op korte, middellange en lange termijn te bereiken. Vaak is een combinatie van verschillende soorten zorg het meest doeltreffend, waaronder medicatie, voeding, psychologische ondersteuning, fysiotherapie, etc.

Geneesmiddelen spelen een belangrijke rol om de ontsteking in je darmen onder controle te houden en jouw klachten te verminderen. Er bestaan verschillende soorten medicatie, afhankelijk van de ernst van de ziekte en je individuele situatie. Zo zijn er ontstekingsremmers, corticosteroïden, immuunmodulerende medicatie, biologische therapieën en meer recent ook 'small molecules'. Het doel is om de ziekte tot rust te brengen (remissie) en nieuwe opstoten te voorkomen. Je arts bespreekt samen met jou welke behandeling het best bij je past.

Chirurgie kan een belangrijke stap zijn in jouw behandeling, zeker als er complicaties ontstaan die je dagelijks leven en gezondheid zwaar beïnvloeden. Soms is een operatie nodig om de ontstoken delen van je darmen weg te nemen en je klachten te verlichten.

Weet dat een operatie geen teken is dat je behandeling gefaald heeft. Integendeel – het is één van de mogelijke opties in je traject, die net als andere behandelingen tot een betere levenskwaliteit kan leiden.

Een multidisciplinaire aanpak is erg waardevol bij de behandeling van IBD. Dit betekent dat niet alleen de arts, maar ook andere zorgverleners zoals een diëtist, verpleegkundige, psycholoog of kinesist kunnen betrokken worden. IBD heeft namelijk niet alleen impact op je darmen, maar ook op je algemene welzijn, voedingstoestand, energieniveau en mentaal welzijn. **Zelfs wanneer de ontsteking goed onder controle is, kunnen restklachten zoals vermoeidheid blijven bestaan. Dankzij een multidisciplinaire samenwerking kunnen al deze extra symptomen gericht worden aangepakt, zodat je levenskwaliteit verbetert.**

Moet ik mijn huidige behandeling met mijn arts herzien?

Heb je in de afgelopen 12 maanden nog steroïden moeten gebruiken?

Corticosteroïden zijn krachtige ontstekingsremmers met ook een immunosuppressief effect. **Het gebruik ervan moet door een arts worden gecontroleerd vanwege de vele bijwerkingen en risico's die eraan verbonden zijn.** Hoewel ze ontstekingen verminderen, pakken ze de onderliggende oorzaak niet aan. Hierdoor kan langdurig gebruik van corticosteroïden de evolutie van de ziekte **maskeren** door alleen de symptomen te verlichten.¹⁰

⁹. Jefremow A, Neurath MF. Novel Small Molecules in IBD: Current State and Future Perspectives. Cells. 2023 Jun 27;12(13):1730. ¹⁰. Mayo Clinic Medical Center. IBD Diagnosis and Treatment. Published 2022. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/inflammatory-bowel-disease/diagnosis-treatment/drc-20353320>. Accessed March 2025.

Bereid je consultaties voor

Je consultatie is een cruciaal moment om de balans op te maken over de evolutie van je symptomen. Een goede voorbereiding helpt om deze tijd met je arts optimaal te benutten en precieze antwoorden op je vragen te krijgen.

Kom indien gewenst samen met je partner of een nabije vriend(in): een extra persoon aanwezig kan je helpen om alle informatie correct te interpreteren.

Noteer hier de datum van je volgende afspraak : / /

Om je te begeleiden, vind je hier een praktisch hulpmiddel met enkele belangrijke punten om te bespreken. Vink de vragen aan die je wil stellen, zodat je niets vergeet en alle benodigde informatie bij de hand hebt.

Diagnose en opvolging

- ☐ Wat is de omvang van mijn ziekte? Wat kunnen we eraan doen?
- ☐ Wat zijn de resultaten van mijn endoscopie/biopsie/CT-scan/MRI/echografie?
- ☐ Zijn er nog tekenen van IBD in mijn bloed of stoelgang?
- ☐ Waarom is het belangrijk om therapietrouw te zijn, en geen inname moment over te slaan?
- ☐ Hoe meten we de doeltreffendheid van mijn huidige behandeling?
- ☐ Welke onderzoeken volgen er nog? Wat zijn de volgende stappen?
- ☐ Welke vaccinaties worden aanbevolen bij mijn specifieke therapie?
- ☐ Hoe zal de behandeling worden verdergezet?

Levensstijl

- ☐ Moet ik stoppen met roken?
- ☐ Moet ik regelmatig fysiek actief zijn?
- ☐ Moet ik iets veranderen in mijn voedingsgewoonten of dagelijks leven?

Hulpmiddelen en communicatie

- ☐ Op welke websites kan ik betrouwbare informatie over IBD vinden?
- ☐ Ik wil u op de hoogte houden van de evolutie van mijn behandeling en ziekte. Hoe kan ik u of de IBD verpleegkundige makkelijk bereiken?
Telefoon:
E-mail:

Volgende afspraken

- ☐ Kan ik nu al mijn volgende controleafspraak vastleggen?

Volg de evolutie van je IBD nauwkeurig op

Datum van mijn zelfevaluatie : / /

Hier vind je enkele formulieren om zelf je gezondheidstoestand tussen twee consultaties te evalueren. Vul deze zorgvuldig in en noteer de datum. Ze helpen je om fysieke en psychologische symptomen te identificeren, hun

evolutie te volgen en niets over het hoofd te zien tijdens je gesprekken met je arts. Samen kunnen jullie dan de meest geschikte therapeutische beslissingen nemen voor je situatie.

Noteer je ervaring gedurende een maand^{11, 12}

Fysieke symptomen

1 = Geen symptomen, 4 = Ernstige symptomen

Zeer frequente stoelgang	1	2	3	4
Bloed in de stoelgang	1	2	3	4
Buikpijn	1	2	3	4
Anale klachten	1	2	3	4
Vermoeidheid	1	2	3	4
Gewrichtspijn	1	2	3	4
Huidproblemen	1	2	3	4

Psycho-sociale impact

1 = Geen impact, 4 = Grote impact

Mijn sociale leven	1	2	3	4
Mijn intieme relaties	1	2	3	4
Mijn carrière	1	2	3	4
Mijn dagelijkse verantwoordelijkheden (huishouden, kinderopvang, boodschappen, enz.)	1	2	3	4
Mijn mentale gezondheid	1	2	3	4
Mijn vrijetijdsbesteding	1	2	3	4

Ik wil ook de impact melden van zaken die hierboven niet worden genoemd:

.....

Vanwege de symptomen die ik met mijn IBD associeer of door stress:

Heb ik mijn behandeling voor dag(en) onderbroken wegens

Heb ik dag(en) antibiotica ingenomen wegens

Heb ik dag(en) werk of school gemist.

Heb ik sociale evenementen gemist.

Ik heb ☐ wel ☐ niet vermeden om op vakantie te gaan.

Mijn bezorgdheid over toekomstige opflakkingen:
☐ nooit ☐ af en toe ☐ vaak ☐ constant, zelfs wanneer ik mij goed voel.

Mijn stress- of angstniveau in het dagelijks leven door IBD:
☐ nooit ☐ af en toe ☐ vaak ☐ constant.

¹¹. Crohn's & Colitis Foundation. Symptoms to watch for. Crohn's & Colitis Foundation. Published 2021. <https://www.crohnscolitisfoundation.org/what-is-ibd/symptoms>. Accessed March 2025. ¹² McDermott, E., et al., 2013. Journal of Crohn's and Colitis, 7(8), pp.616-621

Volg de evolutie van je IBD nauwkeurig op

Datum van mijn zelfevaluatie: / /

Hier vind je enkele formulieren om zelf je gezondheidstoestand tussen twee consultaties te evalueren. Vul deze zorgvuldig in en noteer de datum. Ze helpen je om fysieke en psychologische symptomen te identificeren, hun

evolutie te volgen en niets over het hoofd te zien tijdens je gesprekken met je arts. Samen kunnen jullie dan de meest geschikte therapeutische beslissingen nemen voor je situatie.

Noteer je ervaring gedurende een maand ^{11, 12}

Fysieke symptomen	
1 = Geen symptomen, 4 = Ernstige symptomen	
Zeer frequente stoelgang	1 2 3 4
Bloed in de stoelgang	1 2 3 4
Buikpijn	1 2 3 4
Anale klachten	1 2 3 4
Vermoeidheid	1 2 3 4
Gewrichtspijn	1 2 3 4
Huidproblemen	1 2 3 4

Psycho-sociale impact	
1 = Geen impact, 4 = Grote impact	
Mijn sociale leven	1 2 3 4
Mijn intieme relaties	1 2 3 4
Mijn carrière	1 2 3 4
Mijn dagelijkse verantwoordelijkheden (huishouden, kinderopvang, boodschappen, enz.)	1 2 3 4
Mijn mentale gezondheid	1 2 3 4
Mijn vrijetijdsbesteding	1 2 3 4

Ik wil ook de impact melden van zaken die hierboven niet worden genoemd:

Vanwege de symptomen die ik met mijn IBD associeer of door stress:

Heb ik mijn behandeling voor dag(en) onderbroken wegens

Heb ik dag(en) antibiotica ingenomen wegens

Heb ik dag(en) werk of school gemist.

Heb ik sociale evenementen gemist.

Ik heb ☐ wel ☐ niet vermeden om op vakantie te gaan.

Mijn bezorgdheid over toekomstige opflakkingen:

☐ nooit ☐ af en toe ☐ vaak ☐ constant, zelfs wanneer ik mij goed voel.

Mijn stress- of angstniveau in het dagelijks leven door IBD:

☐ nooit ☐ af en toe ☐ vaak ☐ constant.

Bereid je consultaties voor

Je consultatie is een cruciaal moment om de balans op te maken over de evolutie van je symptomen. Een goede voorbereiding helpt om deze tijd met je arts optimaal te benutten en precieze antwoorden op je vragen te krijgen.

Kom indien gewenst samen met je partner of een nabije vriend(in): een extra persoon aanwezig kan je helpen om alle informatie correct te interpreteren.

Noteer hier de datum van je volgende afspraak : / /

Om je te begeleiden, vind je hier een praktisch hulpmiddel met enkele belangrijke punten om te bespreken. Vink de vragen aan die je wil stellen, zodat je niets vergeet en alle benodigde informatie bij de hand hebt.

Diagnose en opvolging

- ☐ Wat is de omvang van mijn ziekte? Wat kunnen we eraan doen?
- ☐ Wat zijn de resultaten van mijn endoscopie/biopsie/CT-scan/MRI/echografie?
- ☐ Zijn er nog tekenen van IBD in mijn bloed of stoelgang?
- ☐ Waarom is het belangrijk om therapietrouw te zijn, en geen inname moment over te slaan?
- ☐ Hoe meten we de doeltreffendheid van mijn huidige behandeling?
- ☐ Welke onderzoeken volgen er nog? Wat zijn de volgende stappen?
- ☐ Welke vaccinaties worden aanbevolen bij mijn specifieke therapie?
- ☐ Hoe zal de behandeling worden verdergezet?

Levensstijl

- ☐ Moet ik stoppen met roken?
- ☐ Moet ik regelmatig fysiek actief zijn?
- ☐ Moet ik iets veranderen in mijn voedingsgewoonten of dagelijks leven?

Hulpmiddelen en communicatie

- ☐ Op welke websites kan ik betrouwbare informatie over IBD vinden?
- ☐ Ik wil u op de hoogte houden van de evolutie van mijn behandeling en ziekte. Hoe kan ik u of de IBD verpleegkundige makkelijk bereiken?

Telefoon:

E-mail:

Volgende afspraken

- ☐ Kan ik nu al mijn volgende controleafspraak vastleggen?

¹¹. Crohn's & Colitis Foundation. Symptoms to watch for. Crohn's & Colitis Foundation. Published 2021. <https://www.crohnscolitisfoundation.org/what-is-ibd/symptoms>. Accessed March 2025. ¹² McDermott, E., et al., 2013. Journal of Crohn's and Colitis, 7(8), pp.616-621

Volg de evolutie van je IBD nauwkeurig op

Datum van mijn zelfevaluatie: / /

Hier vind je enkele formulieren om zelf je gezondheidstoestand tussen twee consultaties te evalueren. Vul deze zorgvuldig in en noteer de datum. Ze helpen je om fysieke en psychologische symptomen te identificeren, hun

evolutie te volgen en niets over het hoofd te zien tijdens je gesprekken met je arts. Samen kunnen jullie dan de meest geschikte therapeutische beslissingen nemen voor je situatie.

Noteer je ervaring gedurende een maand^{11,12}

Fysieke symptomen

1 = Geen symptomen, 4 = Ernstige symptomen

Zeer frequente stoelgang	1	2	3	4
Bloed in de stoelgang	1	2	3	4
Buikpijn	1	2	3	4
Anale klachten	1	2	3	4
Vermoeidheid	1	2	3	4
Gewrichtspijn	1	2	3	4
Huidproblemen	1	2	3	4

Psycho-sociale impact

1 = Geen impact, 4 = Grote impact

Mijn sociale leven	1	2	3	4
Mijn intieme relaties	1	2	3	4
Mijn carrière	1	2	3	4
Mijn dagelijkse verantwoordelijkheden (huishouden, kinderopvang, boodschappen, enz.)	1	2	3	4
Mijn mentale gezondheid	1	2	3	4
Mijn vrijetijdsbesteding	1	2	3	4

Ik wil ook de impact melden van zaken die hierboven niet worden genoemd:

Vanwege de symptomen die ik met mijn IBD associeer of door stress:

Heb ik mijn behandeling voor dag(en) onderbroken wegens

Heb ik dag(en) antibiotica ingenomen wegens

Heb ik dag(en) werk of school gemist.

Heb ik sociale evenementen gemist.

Ik heb ☐ wel ☐ niet vermeden om op vakantie te gaan.

Mijn bezorgdheid over toekomstige opflakkingen:

☐ nooit ☐ af en toe ☐ vaak ☐ constant, zelfs wanneer ik mij goed voel.

Mijn stress- of angstniveau in het dagelijks leven door IBD:

☐ nooit ☐ af en toe ☐ vaak ☐ constant.

¹¹. Crohn's & Colitis Foundation. Symptoms to watch for. Crohn's & Colitis Foundation. Published 2021. <https://www.crohnscolitisfoundation.org/what-is-ibd/symptoms>. Accessed March 2025. ¹² McDermott, E., et al., 2013. Journal of Crohn's and Colitis, 7(8), pp.616-621

De vzw Crohn-RCUH werd opgericht in 1985 en verenigt mensen met een chronische inflammatoire darmziekte (IBD) in Franstalig België. De vereniging streeft ernaar om te beantwoorden aan de sociale en maatschappelijke noden van personen die met IBD leven, alsook van hun naasten.

Het onderlinge contact tussen patiënten – die vaak dezelfde pijnen en angsten ervaren – is bijzonder waardevol. Binnen de vereniging worden daarom praktische tips gedeeld om het dagelijks leven beter aan te pakken. Daarnaast organiseert Crohn-RCUH informatiesessies en sensibiliseert ze het brede publiek over de realiteit van leven met een IBD.

De vereniging ondersteunt ook concrete initiatieven, zoals de Toilet pas, die gratis en snelle toegang tot openbare toiletten mogelijk maakt.

Crohn-RCUH biedt bovendien een telefonische permanentie aan waar mensen terecht kunnen voor een luisterend oor, ondersteuning en persoonlijk advies.

Meer info: www.mici.be

De Crohn & Colitis ulcerosa Vereniging vzw is een patiëntenvereniging voor mensen met chronisch inflammatoir darmlijden (IBD) in Nederlandstalig België.

De vereniging streeft ernaar om te beantwoorden aan de sociaal-maatschappelijke noden van personen met een chronische ontstekingsziekte van het spijsverteringsstelsel, evenals van hun directe omgeving (zoals ouders, partners, gezin en vrienden).

Via het delen van informatie en ervaringsuitwisseling wordt ondersteuning geboden om de levenskwaliteit van mensen met IBD te verbeteren. CCV-vzw fungeert als een belangrijke bron van informatie, onder andere via het driemaandelijkse tijdschrift Crohniek, de website en informatiesessies.

Dankzij een nauwe samenwerking met medische koepelorganisaties beschikt de vereniging over correcte en actuele medische informatie. Een groot deel hiervan is beschikbaar via het online platform www.ccv-vzw.be.

Daarnaast speelt CCV-vzw een actieve rol in het zorglandschap als overlegpartner. Er wordt gestreefd naar erkenning van het ziektebeeld op beleidsniveau, ondersteunen wetenschappelijk onderzoek en nemen actief deel aan advies- en overlegorganen.

AbbVie SA/NV - BE-IMMG-240051 (v2.0) - May 2025

abbvie